

રાજેશ્રી

હરીપ્રસાદ સંતોકરામ દેસાઈનું

દીલગીરી ભરેલા

મરણનો ટુંકો ચીતાર.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બુકસેલર મગનલાલ જ્યેષ્ઠ મોદી

ભાવનગર.

દોહરો.

પંખી તરરકુ જીવ નહી, પીયાવા પાણી માંઈ;
નીરાશ પાછા નવ વળે, દુહા પાસ દેસાઈ.

અમદાવાદ

ધીને કાંટે 'યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ' માં છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૬. સને ૧૯૯૦.

કીંમત એક આના.

અતી દીલગીરી ભરેલું મરણ.

રાજમાન રાજેશ્રી હરીપ્રસાદ શંતોકરામ દેશાઈ જી. પી. શહેર
ભાવનગરની અંદર સંવત ૧૮૯૭ ના અશાઠ સુદી ૨ વાર શામે
જન્મ ધરી સંવત ૧૯૪૬ ના વૈશાક શુદ્ધ ૧૧ બુધવારે પોતાની દેહ
છોડી સ્વર્ગવાસ થયા સાંભળી ધણી દીલગીરી પ્રાપ્ત થઈ અને આ
દુલા દેશાઈ ભાવનગરમાં સ્વર્ગવાસ થવાથી એક ધર્મનો સ્તંભ ટુ-
ટી પડતાં આબેહુલ શોક સિંધુ રેલાઈ જવાથી તેનો ટુંકામાં ચી-
તાર આપ્યો છે તેની અક્ષયકીર્તિના પાર નથી. તેણે પુષ્કળ ધર્મ
દાન તથા સદાવ્રત આપી કીર્તિના કીર્ણ પ્રકાશમાન કરી પુન્યની
પાળ બાંધી સંતોષ પામતાં છતાં ઈશ્વરકૃતી આગળ આવો બનાવ
બનતા લાચાર છીએ. હવે તેમના પુત્ર રાજેશ્રી સંકરપ્રસાદ બાઈ
વીગેરે પોતાના પીતાથી વધારે જય મેળવે એવી ઈશ્વર પાસે પ્રા-
ર્થના કરીએ છીએ.

લી. પ્રગટ કર્તા,
મોદી મનનલાલ જેયદ, બુકસેલર.
ભાવનગર.

હરીપ્રસાદ વીરહ.

 દોહરો.

અઠારમેં સત્તાણુંને, ચદ્રવાર સુખદાર્ઠ;
અશાડ શુદ્ધ બીજે ધર્મો, જન્મ દિવસ દેશાર્ઠ.

છંદ મનહર.

જસ્ટીસ ઓફ ધી પીસ હરીપ્રસાદ દેશાધ,
જેના નામયમી સહુ જુરે પક્ષી ઝાડમાં;
ધર્મનો ધનગરો ધક્કી પડ્યો છે ધોરી આજે,
વનચરો જુરી મરે વીસે મુખે વાડમાં;
પુન્યકેરી પાળ બાંધી, અંન છત્ર બાંધ્યું પ્રીત,
લક્ષવસા સ્વામીઓને ફેરવતા લાડમાં;
દયાળુ દેશાધ દેવલોક થયા દેખી અને,
પુકારે જંગલી જનનવરો, બધાં પહાડમાં.
નોધારા આધાર ગયો પર ઉપકાર ગયો,
અમીર બિદાર ગયો રંક તણો માળવો;
દેવલોક જનાં દીક્ષગીરીનો દેખાવ થયો.

તાપ તન દેશ હવે કેવી રીતે ટાળવો;
 ઇશ્વરી બનાવ થકી કાઢતો ઈલાજ નથી,
 વીજ્રમ થએલ જીવ દેવી સીતે વાળવો;
 પુન્ય તણી પાળ બાંધી સારાં સદામત સાંધી,
 નીરંતર દયા વૃત્તી નીતી ગુણ ન્યાળવો.

લક્ષીત છંદ.

અરર ઇશ્વરી, દોષ આ થયો;
 ધરમનો ખરો, સ્તંભ તુડીયો.
 વહી ગયા મુકી, નીધી છે તવે;
 હરીપ્રસાદ તો ને મળે હવે. ૧

વિનય વાતને, એ અનુભવી;
 સત તણા ધન, દેશ ફેરવી.
 સુધડ જે છપી, ચીત સુચવે;
 હરીપ્રસાદ તો, ને મળે હવે. ૨

મણીરૂપી હતા, રંઝ માળવો;
 ગમતમાં બધો, દીન ગાળવો.
 નર ઉદારતા, અંગ ઉચ્છવે;
 હરીપ્રસાદ તો, ને મળે હવે. ૩

કુપ સદામતે, વાચડી સહુ;
 તીર તળાવ તો, બાંધીયાં બહુ.

મરણુ સાંભળી, મીન તો રૂવે;
હરીસપ્રાદ તો, ને મળે હવે.

૪

મરશીયા.

હાય હાયરે, દેશાઇ ગયા દેવલોકમાં;
મુશ્કી વાત ફરે સહુ શોકમાં રે.   હાય૦
સંવત ઓગણીસે છેંતાળી જાણો,
સુદ અગ્યારશ ખુધે પિછાનો;
માસ વૈશાક મળ્યાં વિમાનોરે.   હાય૦
હાહાકાર થયો હાટો હાટે,
ફાળ પડતાં કાળજડું ફાટે;
વિલે મુખે રૂવે વાટ વાટેરે.   હાય૦
મેડી મંદિર જઈખા ભારી,
અતી સુંદર નવલ અટારી;
છોડ્યું સુખ દુઃખ સર્વે સંસારીરે.   હાય૦
ખરે અયુશ જ્યારે ખૂટી,
જડે નહીંજ તુટી ફેરી ખૂટી;
સત્યવાદી કાયા જાય છુટીરે.   હાય૦

મનહર છંદ.

જળનો તરંગ જેમ કાચો ઘટ કુંભારનો,
વેતાં મુધી વહાણ અને પડે તારે પહાણ છે;

મોટા મોટા જાહાદીક ઉડી ગયા મુનીશ્વર,
 આવે ત્યારે હર્ષ અને જાવે ત્યારે હાલુ છે.
 માણસને પશુ પક્ષી નામ ધર્યું તેનો નાશ,
 મરે આવતરે એવું માયાનું મંડાલુ છે;
 પંચભૂતી પૂતળુ હીસાખ આપી પંથે પળે,
 ખાસ એ ખાવીક તણી, ખરી રત્ન ખાલુ છે;
 વિદ્યાનો વિલાસ ગયો અંગનો ઉલાસ ગયો,
 પ્રેમનો પ્રકાશ ગયો રંગ ગયો રૂપીનો;
 પુન્યનો પ્રયાસ ગયો મોખરો મીઠાસ ગયો,
 અંગનો ઉજ્જશ ગયો અરે અનુભવીનો.
 કળા અને કૌશલ્ય પારખતાર પ્રીય ગયો,
 કૃતી કો કો નાર ગયો કાર ગયો કવીનો;
 નાગર અમીર ગયો યાનનો ગંભીર ગયો,
 સત્કર્મ શરીર ગયો ન્યાણી કળા નવીનો.

તાવનું-તોફાન.

અરશીયા.

હામ હામરે તાવે તોફાન બહુ માંડીયું;
 તેણે તનડામાં મુકી છે ટાંડીયુરે. હાય૦
 દેહ વગર ઇમારે હાજીયા, મુઆ કેહ રકા અને રાજ્યા;
 લેછે શરીએ શરીએ બજામાંરે. હાય૦
 આ શું ઈશ્વરી ક્રોધ મંડાલો, હામ ખરચીતે દેશ દંડાલો;

ખરે તાવ આવીને ખંડાણારે. હાય

પેહેલું કોલેરા ગયું હતું કુદી, જાડા ઉધરીની વાટ છે બુદી;

ઘડી ઘાટને નાખ્યો છે ગુંછીરે. હાય

આવ્યો પગાપર મારવા પાડું, દુઃખ ઉમેળ્યું આવીને ડાટયું;

કર શાંતી સરવ સુખ સાદું રે. હાય

સદાશીવ મડી શું સમાધી, વીશ્વમાંહી પીડા અતી વાધી;

ઉઠો જગીને ટાળો ઉપાધી રે. હાય

અહ્માવીશ્નુ ને શંકર ભોળા, જવરાસુરને અહી ક્રેમ ધોળ્યા;

હવે પાછો બોલાવો મટે હોળારે. હાય

કહે બીખન વારંમં વારી, સુખ શાંતી કરોને મેરારી;

ગોતી અરજ છે આજ અમારી રે. હાય

કેક મનુષના ગાત્રજ ભાંગ્યાં, મરદ કેક બની ગયા માંગાં;

તાવ આવે ને ધુજેછે ઠાંગારે. હાય

(કારી ઘટા કોયલ લલકારી મેહેલુમે તડપરહી પ્યારી.)

ઝુરે મેહેલુમાં નર નારી, તે બુલ્લમ ગુજ્યો બારી;

કોઈની નવ ફાવે કારી, હઠી મનુષ ગયા છે હારી.

કયાં નરમ બાળકો નર નારી, તેં નાખ્યા જવર અતીશય બારી;

તે ક્ષત્રી માંડી કરી ખારી. ઝુરે

મરકન મુંબઈ ને કાશી, તું બમીયો દેશ ચોરાશી;

નવખંડ તુર, તેં કર્યું સુર, દુઃખકારી. ઝુરે

નીર અપરાધી નર બાળા, જઈ દીક્ષ સગાડી જ્યાળા;

બહુ રોળ્યા રંક, નીર્ણયતિ-શંક અવતારી, ઝુરે૦

અમાશા બોલી,

અરજી સુણોને અમારી, સદાશીવ અરજી સુણોને અમારી;

તાવ સપાટો નથી સહેજાતો, નરમળ બમાં નર નારી. સદા૦

એકાંતરીયો તરીયો ટાઢીયો, કાપે કપ્પડે કંપારી. સદા૦

દશ દશ મહીના આજ થયાછે, ભમતો તાવજ બારી. સદા૦

શાંતી કરવા સીવન કડુંછું, વિનયધરીને વિચારી. સદા૦

ધનાશ્રીની ગજળ.

તાવ ઉપાધી ટાળ, બોળાશંભુ, તાવ ઉપાધી ટાળ; ટેક

હાહાકાર થયો હરનીશા, સુખડાંની છાંયા વાળ;

દીન દુઃખી અર્થ દેહ તજેછે, પેટમાં પડેછે ફાળ;

બીખત કહેછે બોળા શંભુ, સેવકની હ્યે સંભાળ.

(બોલી તમે ના બોધ એ રાગ)

સદાશીવ મરજી ચીત ધરજો; (૨)

બહુ ગુજરી જાનવ સાથે, સુખ શાંતી કરજો;

ટાઢીયો તાવ ચડે તનમાં; (૨)

ચરચર કંપે કાચ ખરેખર, મુંઝાવે મનમાં;

દુઃખી થઇ ફાટેછે ડોળા; (૨)

જવર જોરાવર જુલમ ગુજરે, મરદ કર્યા મોળા;

મરદ તો સહુ બનીયા માફા; (૨)

કેક મનુષ્ય તો કાયર થઇને, બહુ લેછે બાધા;

હીંદુને મુસલમાન વળમાં; (૨)
 છોડ્યા નથી સાધુ સંન્યાસી, બ્રાહ્મણ બૂતળમાં;
 અતીશય હિંમત મારીને; (૨)
 દુવારકાં છાપ સરવને, લગાવી મારીને.

બનઝારી.

નારાયણની ગતી ન્યારી, લખી લેખક સહુ ગયા હારી. ટેક.
 કાણુભંગુર દેહજ ખોટો, છે પાણીનો પરપોટો;
 નવ પુટતા વાર લગારી. નારાયણ.
 છે કંકુવરણી કાયા, મહીધરની એવી માયા;
 સહુ કના સુખ સંસારી. નારાયણ.
 પશુ પક્ષી જળચર જ્યાંઈ, અંત્યે નથી રહેવું અહીં;
 મહા કાળે નાખ્યા મારી. નારાયણ.
 જુઓ લંકેશ્વરને રાજ, બળરામને પરશુરામ;
 ક્ષત્રી માંડી થઈ ખારી. નારાયણ.
 હરીપ્રસાદ હવે નવ ન્યાળે, જુઓ સ્વર્ગ મૃત્યુ પાત્રલે;
 નહી મળે મુઆ નર નારી. નારાયણ.
 દુઃખ વખતે હીંમત ધરવી, દીલગીર દીલે નવ કરવી;
 “બીખન” બળે કુંજ બીહારી. નારાયણ.

જાહેર ખપ્પર.

નીચે સહી કરનારની દુકાને આ ખુક તેમજ ઉરદુ કાર-
સી, અરખી, ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિંદુસ્તાની, અંગ્રેજી વી-
ગેરે જોઈતા પુસ્તકો ધણેજ કીદાએત બાવ મળશે તેમજ
હમારી છપાવેલી નીચે લખેલી ખુક ધણેજ કીદાએત બાવે
આપવામાં આવશે.

રામરક્ષા તથા નરબદ્ધસ્તક સટીક.	૦-૧-૦
નારાયણકવચ સટીક.	૦-૧-૦
મહીમન સ્તોત્ર સટીક.	૦-૧-૬
હિંદુસ્તાનની ભૂગોળનું તારણ.	૦-૧-૬
કાઠીયાવાડની ભૂગોળ.	૦-૧-૬
મુંબાઈ ઇલાકાની ભૂગોળનો સાર.	૦-૧-૬
ગુજરાતના ઇતિહાસનો સંક્ષિપ્તસાર તથા તેનો વધારો એ ખુક.	૦-૧-૩
પૃથુરાજ રાઠોડ નાટક.	૦-૩-૦
રાસલીલા નાટક.	૦-૧-૦
શ્રી કૃષ્ણવીલાસ ગાયન.	૦-૧-૬
રાકરખીનો ફારસ.	૦-૧-૦
સવાઈ ઇગનો રમુજી ફારસ.	૦-૧-૩
વીજલી વીલાપ.	૦-૧-૦
સજ્જનતા મેળવવાના સાધન.	૦-૧-૦
પ્રભાતીયા વીગેરે કવિતામાં.	૦-૧-૦

એ સિવાય ખીજી વારતા તથા નાટકોની ખુક કીદાએત
બાવે મળશે. ઉપરની ખુક ઘોઘાના દરવાજે મોઢી મગન-
લાલ જ્યેઠ પાસેથી પણ મળશે.

(સહી) અબ્દુલહુશેન આદમજી ખુકસેલર.

ભાવનગર.

